

Proces-verbal

al ședinței de prezentare a modificărilor operate la proiectul Legii privind participarea publică în procesul decizional după etapa de avizare și consultare publică

Data: 8 mai 2026

Format: ședință online

Organizator: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, Direcției drepturile omului și cooperare cu societatea civilă

Participanți: 70 autorități publice și organizații ale societății civile

1. Contextul ședinței

Ședința a fost organizată în vederea prezentării rezultatelor procesului de avizare interinstituțională și consultare publică a proiectului Legii privind participarea publică în procesul decizional, precum și a principalelor modificări operate asupra proiectului în urma examinării avizelor și recomandărilor formulate de autoritățile publice și organizațiile societății civile.

În deschiderea ședinței, au fost aduse mulțumiri participanților pentru implicarea activă atât în cadrul grupului de lucru constituit pentru elaborarea proiectului, cât și în etapa de consultare publică și avizare interinstituțională. A fost subliniat caracterul complex și inovator al proiectului de lege, care urmărește instituirea unui cadru normativ comprehensiv privind participarea publică și transparența procesului decizional.

Totodată, s-a precizat că scopul principal al ședinței este informarea participanților privind rezultatele procesului de consultare și prezentarea ajustărilor operate asupra proiectului de lege, precum și discutarea eventualelor aspecte care necesită clarificări suplimentare. Participanții au fost informați că întrebările sau observațiile care nu vor putea fi abordate integral în cadrul ședinței vor fi reflectate în procesul-verbal și analizate suplimentar.

2. Prezentarea rezultatelor procesului de avizare și consultare publică

Au fost prezentate rezultatele generale ale procesului de avizare și consultare publică desfășurat în perioada 23 februarie – 16 martie 2026.

A fost comunicat faptul că la proces au participat 44 de entități, dintre care 35 entități publice și 9 organizații ale societății civile și platforme asociative. Din totalul entităților publice participante, 27 au formulat obiecții și propuneri, iar 8 au comunicat susținerea proiectului fără obiecții.

În cadrul consultărilor au fost recepționate 418 recomandări și propuneri, care au vizat atât aspecte conceptuale și de politică publică, cât și aspecte de tehnică legislativă, proceduri de consultare publică, mecanisme digitale de participare și măsuri privind accesibilitatea și incluziunea.

Potrivit datelor prezentate:

- 47% dintre recomandări au fost acceptate integral;
- 28% au fost acceptate parțial;

- 25% nu au fost acceptate.

A fost menționat că recomandările formulate de organizațiile societății civile au avut într-o măsură mai mare un caracter conceptual și orientat spre extinderea garanțiilor participative, ceea ce a generat numeroase soluții de compromis și acceptări parțiale. În același timp, recomandările formulate de autoritățile publice au vizat în principal clarificări tehnico-juridice și ajustări procedurale.

În cadrul prezentării au fost evidențiate șapte teme principale care au generat cel mai mare număr de recomandări și discuții:

- domeniul de aplicare al legii și raportul acesteia cu alte acte normative;
- termenele de consultare publică și procedura simplificată/acelerată;
- publicarea informațiilor și funcționarea portalului particip.gov.md;
- organizarea ședințelor de consultare publică;
- formularea principiilor participării publice;
- reglementarea inițiativei civice;
- participarea grupurilor vulnerabile și măsurile de suport.

S-a concluzionat că procesul de consultare publică a contribuit semnificativ la îmbunătățirea proiectului de lege și la consolidarea calității cadrului normativ propus.

3. Prezentarea principalelor modificări operate asupra proiectului de lege

3.1. Capitolul I – Dispoziții generale

În cadrul prezentării au fost expuse principalele modificări operate la articolele privind domeniul de aplicare, noțiunile principale și principiile participării publice.

S-a menționat extinderea sferei de aplicare a proiectului prin includerea întreprinderilor de stat, a societăților comerciale care prestează servicii publice și a autorităților unităților teritoriale autonome cu statut special.

Au fost prezentate noțiunile noi introduse în versiunea finală a proiectului, inclusiv:

- „grupuri de interes”;
- „adunare cetățenească”;
- „dialog național”.

În special, noțiunea de „grupuri de interes” a fost explicată ca un instrument tehnic destinat funcționării mecanismului de informare direcționată prin portalul particip.gov.md, utilizatorii putând selecta domeniile de interes pentru a primi notificări privind proiectele relevante.

A fost prezentată și restructurarea principiilor participării publice, numărul acestora fiind redus de la 10 la 7. Totodată, a fost introdus principiul continuității participării publice, care reflectă ideea că participarea poate continua și după adoptarea deciziilor, inclusiv prin mecanismul consultării publice ex-post în cazul aplicării procedurii de consultare accelerată.

A fost menționat că formulările privind „dezinformarea” și „presiunile nelegitime” au fost excluse din principiul integrității în urma recomandărilor formulate în cadrul consultărilor, fiind considerate susceptibile de interpretări excesiv de largi.

3.2. Dreptul la participare și obligațiile autorităților publice

A fost prezentată extinderea articolului privind dreptul la participare publică, care în versiunea finală enumeră explicit componentele dreptului la participare:

- dreptul de a participa la procesul decizional;
- dreptul de acces la informații;
- dreptul de a formula recomandări;
- dreptul de a propune inițierea unor decizii;
- dreptul de a fi informat privind rezultatele consultărilor.

Totodată, au fost introduse prevederi exprese privind:

- protecția datelor cu caracter personal;
- participarea grupurilor specifice;
- participarea copiilor la procesul decizional.

În ceea ce privește obligațiile de publicare, a fost explicată restructurarea sistemului de publicare a informațiilor pe trei categorii: 1. informații permanente; 2. informații curente; 3. informații publicate după caz.

A fost clarificată și diferențierea canalelor de publicare în funcție de tipul autorității publice.

3.3. Modalitățile de realizare a consultării publice

A fost prezentată restructurarea articolului privind modalitățile de realizare a consultării publice.

Versiunea finală delimitează trei niveluri principale:

- recomandările scrise;
- ședințele de consultare publică;
- formele complementare de dialog.

Au fost prezentate noile criterii privind aplicarea principiului proporționalității, inclusiv:

- impactul asupra drepturilor fundamentale;
- impactul asupra grupurilor specifice;
- relevanța socio-economică;
- gradul de interes public.

Totodată, a fost clarificat că selectarea participanților în anumite grupuri de lucru sau consilii consultative nu limitează dreptul altor părți interesate de a transmite recomandări în cadrul procedurii deschise.

3.4. Termenele și procedurile de consultare publică

În cadrul ședinței a fost prezentată majorarea termenelor minime pentru consultarea publică:

- de la 10 la 15 zile lucrătoare pentru actele normative;
- de la 15 la 20 de zile lucrătoare pentru documentele de politici.

A fost menționat că această modificare răspunde recomandărilor formulate de organizațiile societății civile și corespunde recomandărilor internaționale formulate inclusiv în contextul evaluărilor GRECO.

Totodată, în anunțul de consultare publică a fost introdusă obligația publicării notei de fundamentare.

3.5. Ședințele de consultare publică și mecanismul de remediere procedurală

Au fost prezentate noile prevederi privind desfășurarea ședințelor de consultare publică, inclusiv:

- regulile de dialog;
- măsurile de ordine;
- posibilitatea transmiterii online a ședințelor.

De asemenea, a fost prezentat noul mecanism administrativ de remediere a nerespectării procedurilor de participare publică, care permite părților interesate să solicite corectarea deficiențelor procedurale.

S-a subliniat că acest mecanism urmărește asigurarea unui echilibru între garantarea dreptului la participare și prevenirea utilizării abuzive a procedurilor pentru blocarea procesului decizional.

3.6. Inițiativa civică

În cadrul prezentării a fost abordată restructurarea Capitolului privind inițiativa civică.

A fost menționat că:

- a fost eliminat caracterul exclusiv digital al inițiativei civice;
- inițiativele pot fi depuse atât electronic, cât și fizic sau prin poștă;
- a fost introdus termenul maxim de 6 luni pentru colectarea semnăturilor;
- au fost introduse garanții privind protecția datelor cu caracter personal;
- Capitolul III va intra în vigoare la 1 ianuarie 2028, pentru a permite pregătirea infrastructurii tehnice necesare.

4. Discuții și intervenții ale participanților

În cadrul sesiunii de întrebări și răspunsuri, participanții au formulat observații și solicitări de clarificare privind mai multe aspecte ale proiectului de lege.

Au fost abordate în special următoarele subiecte:

- participarea copiilor la procesul decizional;
- mecanismele de răspundere juridică;

- eliminarea bugetării participative din proiect;
- aplicabilitatea practică a mecanismelor de participare publică;
- necesitatea unor mecanisme eficiente de implementare și monitorizare;
- indicatorii calitativi de evaluare;
- consultarea publică ex-post;
- raportul dintre mecanismele administrative și procedurile de contencios administrativ.

În mod special s-a menționat că prevederile privind participarea copiilor au fost introduse în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova în baza Convenției ONU privind drepturile copilului și în corelare cu noua legislație națională privind protecția drepturilor copilului.

Totodată, s-a precizat că eliminarea unor prevederi privind răspunderea și contestarea a avut drept scop evitarea suprapunerilor cu Codul administrativ și necesitatea reglementării distincte a unor aspecte prin modificarea Codului contravențional.

Participanții au accentuat importanța asigurării unui caracter efectiv al participării publice și a existenței unor mecanisme funcționale și aplicabile pentru implementarea prevederilor legii.

5. Concluzii și etapele următoare

În încheierea ședinței, au fost aduse mulțumiri participanților pentru implicarea activă în procesul de elaborare și consultare a proiectului de lege.

A fost menționat că versiunea actualizată a proiectului urmează să fie transmisă pentru etapele ulterioare de expertizare și examinare instituțională.

Ședința s-a încheiat cu reafirmarea angajamentului Cancelariei de Stat de a continua dezvoltarea unui cadru normativ modern și funcțional privind participarea publică în procesul decizional.